

Zitting 1975-1976

14 018 (R 1041)

Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Socialistische Federatieve Republiek Joegoslavië inzake de bescherming van investeringen, en brieven; Belgrado, 16 februari 1976

Nr. 1

Ter griffies van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen: 25 augustus 1976. De wens dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens een of beide Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de tweede Kamer of de Gevolmachtigde Minister van de Nederlandse Antillen te kennen worden gegeven uiterlijk op 24 september 1976.

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitters van de Eerste Kamer en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 10 augustus 1976

Ter voldoening aan het bepaalde in het tweede lid van artikel 60 en onder verwijzing naar het derde lid van artikel 61 van de Grondwet, alsook naar het eerste lid van artikel 24 van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, heb ik de eer u hierbij de Engelse tekst en de vertaling in het Nederlands over te leggen van de op 16 februari 1976 te Belgrado tot stand gekomen Overeenkomst inzake de bescherming van investeringen tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Socialistische Federatieve Republiek Joegoslavië, en brieven (Trb. 1976, 40).¹

Een toelichtende nota bij deze overeenkomst en brieven, gelieve u hiernevens aan te treffen.

De goedkeuring wordt voor het gehele Koninkrijk gevraagd.

Aan de Gouverneur van de Nederlandse Antillen is verzocht hogerge-noemde stukken op 25 augustus 1976 over te leggen aan de Staten van de Nederlandse Antillen.

De Gevolmachtigde Minister van de Nederlandse Antillen is van deze overlegging in kennis gesteld.

De Minister van Buitenlandse Zaken a.i.,
F. H. P. Trip

¹ Nedergelegd op de bilbiotheek ter inzage van de leden

TOELICHTENDE NOTA

De onderhavige op 16 februari 1976 te Belgrado tot stand gekomen Overeenkomst (Trb. 1976, 40) beoogt de economische samenwerking met de Socialistische Federatieve Republiek Joegoslavië te stimuleren door investeringen die in het kader van die samenwerking worden gedaan, een zo goed mogelijke bescherming te bieden en ondernemers zekerheid te verschaffen over het beleid van de twee landen betreffende de behandeling van investeringen. Zulks moet worden gezien als één van de middelen gericht op bevordering van de economische samenwerking tussen beide landen, waarvoor het kader is aangegeven bij de op 13 maart 1968 tussen de twee landen tot stand gekomen Overeenkomst inzake economische, industriële en technische samenwerking (laatstelijk Trb. 1968, 127). Joegoslavië had medege-deeld een overeenkomst met Nederland tot regeling van dit onderdeel van de samenwerking op prijs te stellen.

In de overeenkomst zijn bepalingen opgenomen die voldoen aan de vereisten van de op 26 juni 1969 in werking getreden Wet herverzekering investeringen (Stb. 1969, 268). Deze wet stelt enige bepalingen voor herverzekering tegen niet-commerciële risico's, verbonden aan investeringen in landen die door het «Development Assistance Committee» (DAC) van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), als ontwikkelingsland worden beschouwd. De belangrijkste voorwaarden voor herverzekering zijn omschreven in artikel 7, letter b, van vermelde wet. Zij houden in dat met de regering van het land waar de investering plaatsvindt een bevredigende voorziening moet zijn getroffen met betrekking tot de regels welke ten aanzien van Nederlandse investeringen aldaar zullen gelden. In het kader van die voorziening dient met name een regeling te worden getroffen voor de procedure in geval van geschil tussen een Nederlandse investeerder en het betrokken land, dan wel voor het verhaal in geval van verliezen die op grond van de in die wet bedoelde herverzekeringen zullen moeten worden vergoed.

De bepalingen van de overeenkomst houden het volgende in:

- de omschrijving van de begrippen investeringen en onderdanen (*artikel*). Wat de definitie van investeringen betreft werd op verzoek van de Joegoslavische delegatie een niet-limitatieve opsomming van vermogensbestanddelen, welke als investering kunnen worden beschouwd, achterwege gelaten. De reden hiervoor is dat enige van deze bestanddelen, waaronder de eigendom van onroerend goed, in handen van buitenlanders, strijdig zijn met de Joegoslavische grondwet. Aan dit bezwaar werd tegemoet gekomen door in de definitie te stellen dat als investering wordt beschouwd iedere inbreng in een onderneming, welke volgens de wetgeving van de twee Partijen geoorloofd is. Volgens de Joegoslavische wetgeving zullen buitenlanders in een Joegoslavische onderneming nimmer een meerderheidsbelang kunnen hebben;
- de rechtvaardige en billijke behandeling van investeringen, zulks op voet van meestbegunstigde-natiebehandeling (*artikel II*);
- het toestaan van het overmaken van winsten en van bedragen welke voortvloeien uit de liquidatie van geïnvesteerd kapitaal, met inachtneming van de desbetreffende wettelijke voorschriften op dit terrein (*artikel III*). Joegoslavië kon niet aanvaarden dat in dit artikel het beginsel zou worden gesteld inzake vrijheid van transfer dat ten grondslag ligt aan de regels van het Internationale Monetaire Fonds (Stb. G 278), waarvan beide landen lid zijn.

Ook was voor Joegoslavië niet aanvaardbaar dat in dit artikel een opsomming zou worden gegeven van betalingen welke uit investeringsactiviteiten kunnen voortvloeien of daarmee verband houden, zoals in de tot dusverre door het Koninkrijk gesloten overeenkomsten van deze aard gebruikelijk was. Te denken valt aan de overmaking van inkomsten van onderdanen van het ene land die in een onderneming van het andere land werkzaam zijn, de overmaking van bedragen ter terugbetaling van leningen, de betaling van

kosten voor beheersactiviteiten en de betaling van zogenaamde royalties. Van Joegoslavische zijde werd aangevoerd dat de Joegoslavische wetgeving, op grond waarvan een investeringsvergunning wordt afgegeven, deze materie niet regelt. Dit betekent niet dat overmaking van dergelijke bedragen uitgesloten zou zijn. Daarvoor kunnen afzonderlijk vergunningen worden verstrekt, voor zover de desbetreffende Joegoslavische voorschriften de mogelijkheid daartoe bieden.

In de briefwisseling bij de overeenkomst is overeengekomen dat Nederlandse investeerders wat betreft het overmaken van winsten en van bedragen voortvloeiend uit de liquidatie van geïnvesteerd kapitaal desgewenst een beroep kunnen doen op de Joegoslavische voorschriften die van kracht waren op het tijdstip waarop hun investeringsvergunning werd geregistreerd, indien deze voorschriften in voor hen ongunstige zin werden gewijzigd. Het gaat in het bijzonder om het wettelijk vastgestelde percentage van de winst van een gezamenlijke onderneming, dat naar het buitenland mag worden overgemaakt, welk percentage door Joegoslavië in gunstige doch ook in ongunstige zin kan worden gewijzigd. Joegoslavië heeft deze faciliteit toegezegd nadat van Nederlandse zijde was gewezen op een vrijwel gelijke regeling welke was opgenomen in een op dat tijdstip gearafaerde ontwerp-overeenkomst tussen Joegoslavië en Frankrijk betreffende de bescherming van investeringen. Wat betreft Nederlandse investeringen die werden gedaan op een tijdstip vóór het in werking treden van de overeenkomst zal slechts een beroep kunnen worden gedaan op de voorschriften die van kracht waren op het tijdstip waarop de overeenkomst in werking trad, zulks omdat Joegoslavië aan de overeenkomst geen terugwerkende kracht kan geven.

Van Joegoslavische zijde werd gesteld dat, zo de Joegoslavische grondwet en de voorschriften betreffende buitenlandse investeringen in de naaste toekomst zullen worden gewijzigd, Nederlandse investeerders, wat betreft de transfer van winsten, zullen worden behandeld op de voet van meestbegunstiging. In bedoelde briefwisseling heeft Nederland Joegoslavië behandeling op voet van meestbegunstigde natie toegezegd onverminderd regelingen inzake transfers in het kader van de Europese Gemeenschappen;

- de omschrijving van de voorwaarden welke het onrechtmatig karakter ontnemen aan maatregelen leidend tot onvrijwillig bezitsverlies, zulks met waarborgen betreffende de betaling en de vrije transfer van een rechtvaardige schadeloosstelling (*artikel IV*);
- de behandeling op voet van meestbegunstigde natie op het gebied van de belastingheffing, onverminderd speciale belastingvoordelen welke de ene Partij aan onderdanen van de andere Partij krachtens een overeenkomst ter vermijding van dubbele belastingheffing of op basis van reciprociteit zou hebben toegestaan (*artikel V*);
- de mogelijkheid tot minnelijke schikking of arbitrage op voet van het Verdrag van Washington van 18 maart 1965 (laatstelijk Trb. 1970, 100), in geval van een geschil tussen een investeerder en het land waar geïnvesteerd wordt (*artikel VI*);
- de erkenning van subrogatie in geval van een uitkering wegens niet-commerciële schade (*artikel VII*);
- de toepasselijkheid van de overeenkomst op alle investeringen die zijn gedaan door onderdanen van een Partij binnen het grondgebied van de andere Partij mits deze werden gedaan in overeenstemming met de wettelijke voorschriften ter zake. Uit deze bepaling kan worden afgeleid dat de overeenkomst vanaf het tijdstip van inwerkingtreding ook zal worden toegepast op investeringen van oudere datum (*artikel VIII*);
- de instelling van een Gemengde Commissie (*artikel IX*). Opgemerkt wordt dat de vergaderingen van deze commissie in de praktijk kunnen samenvallen met de Gemengde Commissie die werd ingesteld krachtens de hogervermelde overeenkomst inzake economische, industriële en technische samenwerking met Joegoslavië;

- de mogelijkheid voor een onderdaan van het ene land een beroep te doen op een hem door de wederpartij verleend gunstiger recht (*artikel X*), en
- een regeling tot verplichte volkenrechtelijke arbitrage (*artikel XI*).

De overeenkomst zal een aanvankelijke looptijd hebben van 10 jaar en voorziet in stilzwijgende verlenging voor perioden van eveneens 10 jaar (*artikel XIII*, eerste lid).

De overeenkomst zal voor het gehele Koninkrijk gelden (*artikel XII*).

De Minister van Economische Zaken,
R. F. M. Lubbers

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
L. J. Brinkhorst

De Minister van Financiën,
W. F. Duisenberg